

ASIA

Käräjäoikeuden päätöksen ja asiakirjojen toimittaminen

KANTELU

A on oikeuskanslerinvirastoon 7.6.2013 toimittamassaan kantelukirjoituksessa kertonut, että käräjäoikeuden 20.5.2013 antamaa päätöstä ja päätöksessä kerrottua yhteenvetoa ei ollut toimitettu hänelle hänen käräjäoikeuteen ilmoittamaansa sähköpostiosoitteeseen. Tiedon ratkaisusta A oli saanut oikeusaputoimiston kautta.

SELVITYS

Käräjäoikeus on 17.6.2013 lähettänyt oikeuskanslerinvirastoon tiedoksi kantelijalle samana päivänä sähköpostitse lähettämänsä viestin, jossa on kerrottu käräjäoikeudessa havaitun, että kantelijalle tiedoksi lähetetyt yhteenveto ja päätös on virheellisesti lähetetty väärään sähköpostiosoitteeseen. Edelleen kantelijalle on viestin liitetiedostoina toimitettu aiemmin väärään osoitteeseen menneet yhteenveto, päätös ja päätöksen muutoksenhakuohjeet. Viestissä on vielä todettu, että kantelijalla on ollut laillinen este olla hakematta muutosta määräajassa ja annettu ohjeet menettelystä menetetyin määrärajan palauttamiseksi.

Hovioikeus on kirjeellä 15.8.2013 toimittanut apulaisoikeuskanslerin kantelun johdosta pyytämän lausunnon ja käräjäoikeuden selvityksen. Käräjäoikeuden 10.7.2013 päivätyn selvityksen liitteenä on asian käsittelystä vastanneen käräjätuomari B:n selvitys, asian arkistopäiväkirjaote, virheelliseen osoitteeseen lähetetyt sähköpostiviestit 25.4.2013 ja 20.5.2013 sekä oikeaan kantelijan sähköpostiosoitteeseen 29.5.2013 lähetetty sähköpostiviesti.

Käräjätuomari B kertoo 26.6.2013 päivätyssä selvityksessään, että käräjäoikeudella ei turva-kiellosta johtuen ollut tiedossaan kantelijan osoitetta. Asian arkistopäiväkirjaan on 26.4.2013 merkitty, että yhteenveto oli lähetetty kantelijan oikeaan sähköpostiosoitteeseen. Samoin päätös muutoksenhakuohjeineen on lähetetty kantelijalle sähköpostitse. Jälkeenpäin on selvinnyt, että sekä yhteenveto että päätöstä lähetettäessä viestin osoitteeseen on kirjoitusvirheen johdosta tehty yhden kirjaimen virhe. Käräjäoikeuteen ei kuitenkaan tullut toimitusvirheraporttia, joten virhettä ei huomattu. Kantelijan oltua yhteydessä B:hen 17.6.2013 virhe sähköpostien 25.4.2013 ja 20.5.2013 sähköpostiosoitteissa havaittiin käräjäoikeudessa. B on samana päivänä

lähettänyt kantelijalle edellä kerrotun sähköpostiviestin 17.6.2013 ja jäljennöksen siitä muun ohessa oikeuskanslerinvirastoon. Sähköpostissa lähetetyn aineiston osalta B on selvityksessään kertonut, että hakemusasian päätös ja yhteenveto ovat pääsääntöisesti julkisia. Asian käsittelyn yhteydessä toimitetut asiakirjat on toimitettu normaalilla tavalla PDF-tiedostoina. Virhe on tapahtunut käytännön työssä kirjoitusvirheenä.

Laamannin sijaisena toimineen C:n 10.7.2013 antamassa käräjäoikeuden lausunnossa viitataan B:n selvitykseen, ja todetaan sähköpostin käytön olleen ainoa mahdollinen menettelytapa asiassa, kun käräjäoikeudella ei ollut tiedossa kantelijan muuta osoitetta. Kantelijalle 17.6.2013 lähetetyn viestin liitetiedostojen osalta C toteaa, että liitteet lähetetään viraston ulkopuolisille vastaanottajille johonkin yleisesti käytössä olevaan tiedostomuotoon talletettuina, esimerkiksi PDF-tiedostoina. Muuta kuin PDF muotoa käytettäessä ongelmia saattaa muodostua esimerkiksi asiakirjan asettelun muuttuessa. Tässä tapauksessa kantelijalle 17.6.2013 lähetetyn viestin muutoksenhakuohjeet ja liite jossa olivat itse viestissä viitatu lainkohdat oli toimitettu tuomioistuimessa käytössä olleen Open Office -ohjelmiston ODT -tiedostoina.

Hovioikeus on hovioikeuden presidentin 15.8.2013 antamassa lausunnossa viitannut käräjäoikeuden antamaan lausuntoon ja että tuohon lausuntoon ei ole lisättävää. Hovioikeuden lausunnon mukaan kantelussa tarkoitettu hakemusasia ei 15.8.2013 ollut hovioikeudessa vireillä muutoksenhakuna tai kanteluna.

RATKAISU

Käytettävissä olevan aineiston perusteella on ilmeistä, että käräjäoikeudessa on menetelty virheellisesti, kun kaksi eri kantelijalle tarkoitettua sähköpostiviestiä on kirjoitusvirheen johdosta lähetetty väärään osoitteeseen. Ensimmäinen väärään osoitteeseen lähetetyistä viesteistä on sisältänyt asian yhteenvedon ja siihen liitetyn kantelijalle osoitetun lausumapyynnön ja toinen viesteistä asiassa annetun päätöksen muutoksenhakuohjeineen.

Arviointi

Käräjäoikeudessa tapahtunutta virhettä on sinänsä pidettävä seurauksiltaan vakavana. Kun kantelija ei tosiasiallisesti ole ollut tietoinen hänelle osoitetusta lausumapyynnöstä, kantelija ei ole voinut valvoa etuaan asiassa vastaamalla tuohon lausumapyyntöön. Vastaamatta jättämisellä on voinut olla vaikutusta asiassa annettavaan päätökseen. Päätöksen toimittaminen väärään osoitteeseen on johtanut siihen, ettei kantelijalla ole ollut tosiasiallisesti mahdollisuutta ilmoittaa tyytymättömyyttään säädetyssä määrääjässä.

Käräjäoikeus on virheen havaittuaan toimittanut kantelijalle alun perin väärään osoitteeseen toimitetut asiakirjat, ja antanut kantelijalle ohjeita siitä miten toimia asiassa.

Käräjäoikeudessa käsiteltävänä ollut hakemus on koskenut asiaa, jonka voi saattaa käräjäoikeudessa uudelleen vireille, jos olosuhteet ovat muuttuneet tai tähän on muuten aihetta. Hakemuksessa tarkoitettun oikeustilan muuttaminen on näin lain mukaan myöhemmin mahdollista vaikka asiassa ei olisi toimittu käräjäoikeuden antamien ohjeiden mukaisesti.

Väärään osoitteeseen toimitetut asiakirjat ovat saadun selvityksen mukaan olleet julkisia, virheelliseen osoitteeseen ei näin ole lähetetty salassa pidettäviä tietoja.

Virheen vakavuutta arvioitaessa huomioon on otettava paitsi virheen mahdolliset seuraukset myös sen syntytapa. Kantelijan sähköpostiosoitteessa on sähköpostiosoitteen alkuosana ollut kantelijan sukunimi ja etunimen ensimmäinen kirjain. Käräjäoikeudesta kantelijalle viestit lähettänyt virkamies on kirjoitusvirheen johdosta kirjoittanut sähköpostin alkuosaksi vain kantelijan sukunimen ilman etunimen ensimmäistä kirjainta. Sähköpostien lähettämistä virheelliseen osoitteeseen ei ole käräjäoikeudessa huomattu, kun käräjäoikeuteen ei ollut tullut mitään viestien lähettämistä koskevia virheilmoituksia. Nyt kyseessä olevaa sähköpostiosoitteen yhden kirjaimen kirjoitusvirhettä ei käsitykseni mukaan voi pitää sellaisena moitittavana huolimattomuutena, että virheen voisi katsoa täyttävän rikoslain 40 luvun 10 §:ssä tarkoitetun tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistöä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Käräjäoikeudessa on tapahtunut vakava virhe hakemusasian käsittelyssä, kun kantelijalle osoitettu asian yhteenveto ja sen sisältämä lausumapyyntö on toimitettu kirjoitusvirheen johdosta väärään osoitteeseen, ja lausuman antamiselle varatun ajan jälkeen annettu hakemusasian päätös muutoksenhakuohjeineen on samoin lähetetty väärään osoitteeseen. Käräjäoikeus on virheen selviämisen jälkeen toimittanut asiakirjat kantelijalle ja antanut ohjeet toimenpiteistä joilla kantelija voi hakea asiassa muutosta hovioikeudelta. Virhe itsessään ei osoita erityisen vakavaa huolimattomuutta virheen tekijältä, ja virheen tapahtumista on ollut jälkeenpäin vaikea havaita.

Edellä esitetyn mukaisesti asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että kiinnitän vastaisen varalle käräjäoikeuden vakavaa huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen asiakirjojen lähettämisenä asianosaisille.

Jäljennös tästä päätöksestä on lähetetty tiedoksi hovioikeudelle, jonka tulee saattaa se käräjäoikeuden ja asiassa selvityksensä antaneen käräjätuomari B:n tietoon.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Pekka Liesivuori

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
